
16:7). Tegelijkertijd kwam Maria van Magdala met Petrus en Johannes uit de stad om naar het graf te gaan dat via verschillende wegen te bereiken was. De beide groepjes hebben elkaar daardoor misgelopen. Johannes en Petrus stellen vast dat het graf leeg is (Joh. 20:3-10; vgl. Luc. 24:12) en besluiten naar de stad terug te keren. Maria van Magdala blijft bij het graf. Haar valt daar de verschijning van de Heer ten deel (Joh. 20:11-18; vgl. Mar. 16:9 [pp. 390-392]).

De gevolgde ‘strategie’ is in de regel redelijk uitvoerbaar met betrekking tot de eerste drie, de synoptische evangeliën. De constructie van een harmonie van alle vier de evangeliën vergt, gezien het feit dat het evangelie naar Johannes een geheel ander beeld van de gebeurtenissen kan geven dan de synoptische evangeliën, van de harmonist nogal eens uitzonderlijke creativiteit en dwingt hem tot een verantwoording van zijn werkwijze. Creativiteit demonstreert Polman in de manier waarop hij in bovenstaand fragment Joh. 6: 16-21 in het verhaal heeft verwerkt.⁵⁹ Elders heeft hij er blijk van gegeven zich bewust te zijn van de problematiek van de verhouding tussen de synoptici en Johannes.⁶⁰

Alle drie de fragmenten beschrijven een ‘bovennatuurlijke gebeurtenis.’ Zoals reeds bleek, rekent Polman het niet tot zijn taak wonderen te verklaren. Wel duidt hij in zijn herverselling van wonderverhalen steeds het doel ervan aan. Soms is zijn toelichting bepaald gezocht. Zo merkt hij naar aanleiding van het verhaal over het wonder te Kana, waar Jezus water in wijn veranderde (Joh. 2: 1-11), op:

(51) Nu zal men vragen: ‘Waartoe dit wonder?’ Hij [Jezus] had zich aan de mensen nog niet openbaar gemaakt. Nu weten wij, alle wonderen hebben een algemeen doel, maar ook een bijzonder oogmerk; dit kunnen wij niet altijd ontdekken, maar in de bruiloft te Kanaän [sic!] wel. Waarom nu dit wonder? De Heiland had voor zijne moeder tot zijns vaders dood met timmeren de kost gewonnen, waarmede de bloedverwanten wel in hunne schik waren. Maar nu hij 30 jaren oud was, leeraar wilde worden, zich had laten doopen, 40 dagen onzichtbaar was geweest en deze groote verandering te weeg bragt, had de familie niet (52) veel schik in hem. De een zeide: ‘Hij is te luij,’ een ander: ‘Het is te gemakkelijker,’ een derde: ‘Het is meer eer leeraar te zijn,’ een vierde: ‘Hij wilde de aardsche grootheden hebben,’ een vijfde zeide weer: ‘Ik wil zijne moeder niet onderhouden; laat hij blijven timmeren.’ [Daarom deed hij het wonder nu de hele familie bijeen was] om de geheele familie beschaamd te maken en dat hij dus voor zijne moeder

⁵⁹ Hij gaat daarin veel verder dan bijv. Van der Palm, *Bijbel voor de jeugd*, xx, 8-20.

⁶⁰ In *Jezus in Gethsemané*, 124-132. Polman benadrukt het complementaire karakter van de evangeliën.